

Tirgus pārskats

2009.g. 6. - 12. jūlijs

Pagājušā nedēļā akcijām nebija veiksmīga, jo investori, gaidot peļņas rādītāju publiskošanu, bija nobažījušies, ka uzņēmumu darbības rezultāti neattaisnos šī gada laikā piedzīvoto akciju cenu kāpumu un ka ASV no ekonomiskās lejupslīdes šī gada laikā varētu neizklūt. Naftas cena kritās, izraisot kritumu arī izejvielu uzņēmumu akciju cenās.

Indekss "US S&P 500" nokritās par 1,9%, un Eiropas akciju cenas - par 3,4%. Japānas akcijas nedēļu noslēdza pat ar 5,4% kritumu. Āzijas tirgos (atskaitot Japānu) kritums bija 2,3%. Attīstības valstu akciju tirgos cenas nokritās par 4%, krituma priekšgalā atkal esot Krievijai ar milzīgu sarukumu 14,5% apmērā. Arī izejvielu cenas investorus nesaudzēja, jēlnaftas cenai samazinoties par 7,8% un rūpnieciskā metāla cenai - par 4%. Līdz ar to Latīņamerikas tirgū kritums bija 5,6% apmērā. Jēnas vērtībai pieaugot gan pret eiro, gan pret ASV dolāru, arī valūtas tirgū atspoguļojās pieaugoša izvairīšanās no riska (parasti, gatavībai uzņemt risku pieaugot, jēnas vērtība krītas, jo investori aizņemas un pārdod jēnas, lai ieguldītu citos, riskantākos tirgos). Jēnas vērtība pret ASV dolāru pieauga par 3,6% un pret eiro - par 3,9%. Euro vērtība pret ASV dolāru samazinājās nedaudz - par 0,3%.

Peļņas rādītāju publiskošanas laiks ASV sākās, "Alcoa Inc." paziņojot par zaudējumiem, kuri bija mazāki kā prognozēti. "Alcoa" ir lielākais ASV alumīnija ražotājs. Šim uzņēmumam ir zināmas problēmas ar naudas plūsmu, tomēr tas sagaida, ka valdības ekonomiskās stimulēšanas pasākumi Ķīnā un ASV cels pieprasījumu pēc metāla pietiekami, lai tas varētu atsākt nodrošināt stabilu apgrozījumu. Tomēr šis paziņojums nav drošs citu uzņēmumu peļņas rezultātu rādītājs, un investori turpina būt ļoti piesardzīgi, gaidot turpmāko rādītāju publiskošanu.

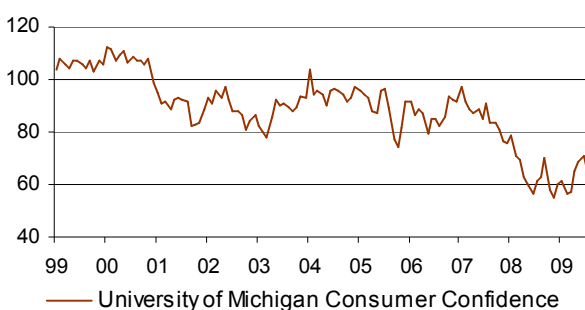
Pesimismu vairoja arī ticības par ekonomikas atveseļošanas mazināšanās. Lai arī pagājušajā nedēļā daudz statistikas datu netika saņemti, publicētie dati sagādāja zināmu sarūgtinājumu. Bezdarba pieaugums un akciju cenu kritums ir mazinājies **patērētāju optimismu** (skat. 1. grafiku), pasliktinot prognozes par patēriņu.

Iknedēļas dati par nodarbinātību ASV liecināja par bezdarbnieku pabalsta saņēmēju skaita pieauguma turpināšanos, nedēļā, kas noslēdzās ar 27. jūniju, sasniedzot rekordaugsto 6,88 miljonu atzīmi. Tas ir par 173 tūkstošiem vairāk kā prognozēts. Arī dati par iepriekšējo nedēļu tika koriģēti uz augšu. Savukārt pirmreizējo bezdarbnieku pabalsta pieteikumu skaits, kas tiek publicēts par nākošo nedēļu, samazinājās vairāk kā prognozēts, un četri nedēļu vidējais rādītājs viennozīmīgi liecina par samazinājumu.

Pārfinansēšanas gadījumiem un pirkumu skaitam pieaugot, **hipotēkas reģistrācijas pieteikumu skaits** ASV pagājušajā nedēļā palielinājās. Nedēļā, kas noslēdzās ar 3. jūliju, svārstīgais "Bankers Association" indekss pakāpās par 11%. Tomēr ar mājokļu atsavināšanu saistītais cenu kritums ir tos padarījis pieejamākus pircējiem, kuri atbilst kredītiestāžu noteiktajām prasībām, tādējādi stabilizējot pieprasījumu. Tomēr sagaidāms, ka mājokļu sektora atlabšana būs lēna, jo bezdarba līmenis joprojām kāpj un kredītresursu piesaistīšanas izmaksas atkal ir cēlušās.

Dati liecina, ka krājumu samazināšanas temps ir nedaudz mazinājies. **Vairumtirdzniecības krājumu** samazinājums bija mazāks kā prognozēts un mazāks kā šī gada iepriekšējos mēnešos, kas varētu liecināt par izmaiņām krājumu samazināšanas ciklā. Kopš janvāra krājumi ir samazināti straujāk kā ir krities pārdošanas apjoms, tādējādi uzlabojot pamatu ražošanas palielināšanai.

1. grafiks. ASV patērētāju optimisms atkal mazinājies

Euro zonā ziņas par ekonomiku bija skopas. Tika publicēti galīgie pirmā ceturkšņa IKP pieauguma rādītāji. **Euro zonā** sakarā ar eksporta apjomu kritumu **iekšzemes kopprodukts**, salīdzinājumā ar 2008.g. 4. ceturksni, saruka par 2,5%. Tas ir lielākais kritums kopš šo datu apkopošanas sākšanas 1995.gadā un atbilst agrāk publicētajām prognozēm.

Uzņēmumu optimisma un ražošanas rādītājiem otrajā ceturksnī uzlabojoties, ekonomikā ir vērojamas zināmas atveseļošanās pazīmes. Eiropas lielākās ekonomikas - **Vācijas - ražošanas apjomi** maijā piedzīvoja 16 gadu vislielāko kāpumu un ražošanas pasūtījumu apjoms palielinājās par 4,4% (skat. 2. grafiku), līdz ar to maijs bija trešais pozitīvas izaugsmes mēnesis pēc kārtas un šī izaugsme ir bija vislielākā kopš 2007.g. jūnija.

Japāna nekādus pozitīvus pārsteigumus nesagādāja - gluži pretēji iekārtu pasūtījumi maijā pēkšņi nokritās par 3%, lai gan prognozēts bija 2% kāpums. Pasūtījumu skaits, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, saruka par 38,3%. Jūnijā atkal ir palielinājies bankrotu skaits. Tomēr "Eco Watchers" prognoze un esošās situācijas rādītāji jūnijā uzlabojās vairāk kā gaidīts.

Ķīnas eksporta apjoms, salīdzinot ar maiju, pagājušajā mēnesī pieauga par 7,5%, kas ir šīs Āzijas otrās lielākās ekonomikas šī gada labākais mēneša rādītājs. Tomēr, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, Ķīnas eksporta apjoms ir sarucis par 21,4%. Eksporta apjomu pieauguma gausuma turpināšanās palielinās spiedienu uz Pekinu turpināt fiskālās stimulēšanas pasākumu īstenošanu. Importa apjoms maijā kāpa par 15,6%, gada izteiksmē samazinoties par 13,2%.

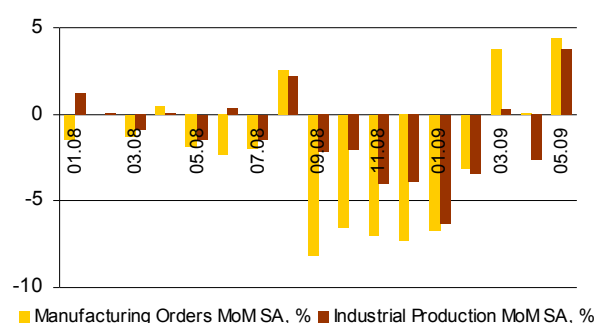
Saskaņā ar Korejas Bankas publicētajiem aprēķiniem **Dienvietkorejas ekonomikā** otrajā ceturksnī ir bijis visstraujākais ceturkšņa kāpums piecu ar pusi gadu laikā. Pateicoties ekonomiskās stimulēšanas pasākumu kopumam un zemajām procentu likmēm, Dienvietkorejas tautsaimniecības apjoms 2. ceturksnī salīdzinājumā ar 1. ceturksni pieauga par aptuveni 2,3% (pirmajā ceturksnī pieaugums bija 0,1%). Korejas Banka uzlaboja savu prognozi par pilnu gadu, norādot, ka ekonomika saruks nevis par 2,4% kā prognozēts aprīlī, bet par 1,6%. Nākamajam gadam tā prognozē 3,6% lielu pieaugumu.

Indija ziņoja par astoņu mēnešu straujāko ražošanas apjoma kāpumu, kas, vairāk kā divas reizes apsteidzot aprīļa rādītāju, maijā gada izteiksmē pieauga par 2,7%.

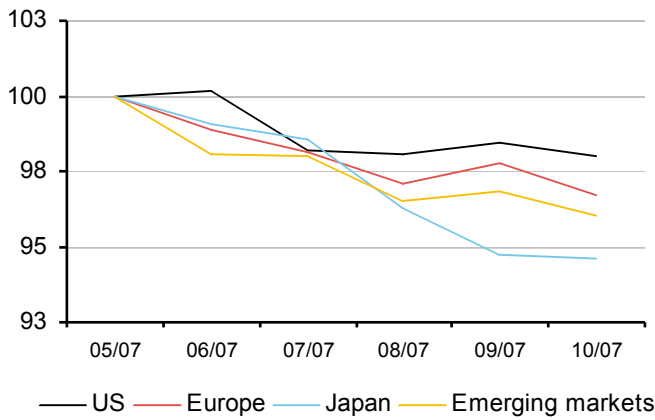
ECB pagājušajā nedēļā pauda, ka **līdz šim nebijis eiro banknošu pieprasījuma kāpums ārpus eiro zonas** varētu radīt problēmas Austrumeiropas aizņēmējiem un aizdevējiem. Kā norāda ECB, eiro zonā neietilpstošo valstu uzņēmumi un privātpersonas, neskatoties uz finanšu krīzi, turpināja ņemt aizņēmumus eiro valūtā, cerot gūt labumu uz zemo procentu likmju rēķina. Tas varētu kaitēt aizņēmējiem, jo vietējo valūtu vērtība kritās un kredītsaistību apkalpošana sadārdzinājās.

Šīs nedēļas dati par **Krieviju** liecināja par ātrāku parādā pieaugumu 2. cet. un par rezervju kritumu. Sakarā ar nesakārtību par ekonomiku un banku sektoru akciju tirgos turpinās spiediens. Negatīvu ietekmi tajos radīja arī izejvielu cenu un jēlnaftas cenu kritums. Jēlnaftas cena nokrita līdz 60 dolāriem par barelu.

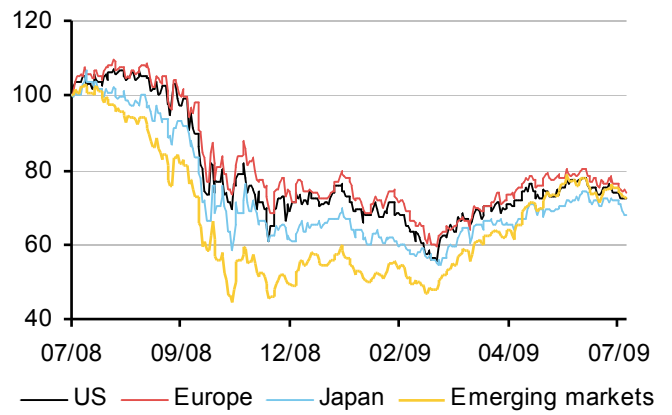
2. grafiks. Vācijas ražošanas sektorā vērojams uzlabojums

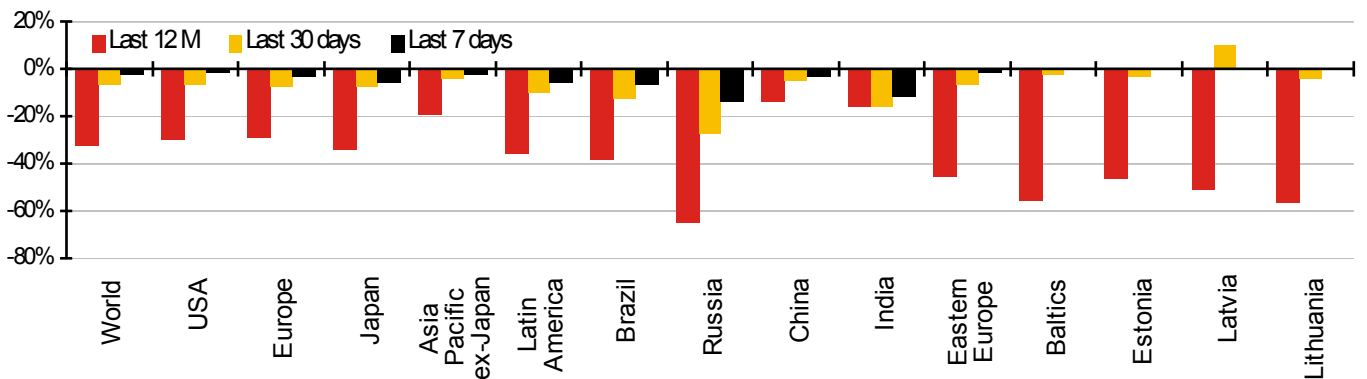
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

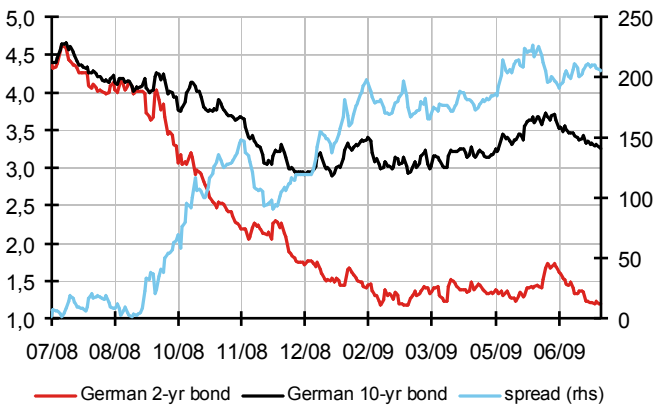
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

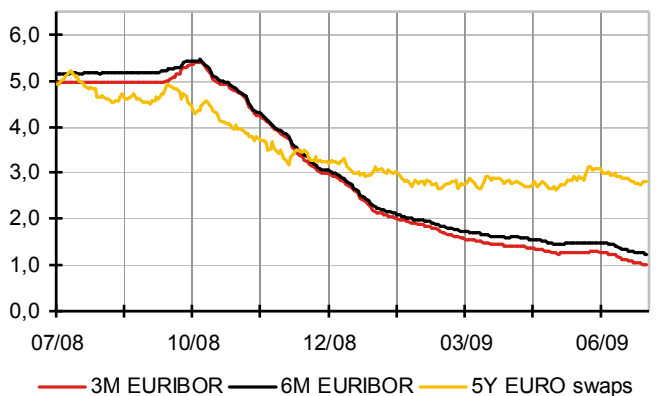
5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti¹

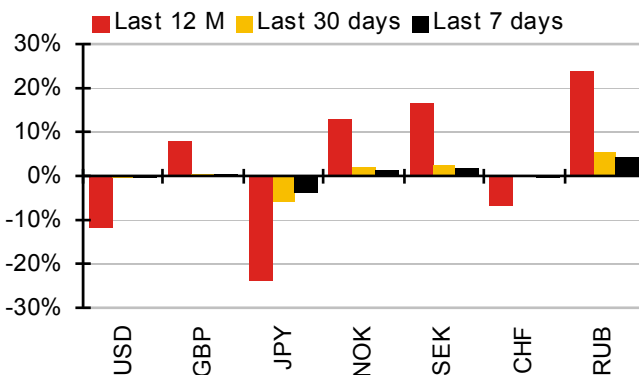
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

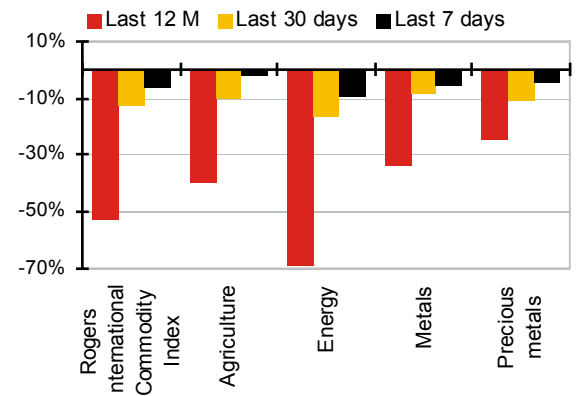
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no "Bloomberg"

Ja nav norādīts citādāk, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).